

BOLUFER, Mónica (coord.). *Del uso de las pasiones: la civilización y sus sombras.* Valencia: Fundación Instituto de Historia Social, 2015. *Historia Social*, 81. Pàgs. 67-172 i ils. [17 x 24].

Dossier situat en la línia de la història de les emocions i que per tant mostra la trajectòria històrica del desenvolupament emocional i la regulació de les emocions. L'emotivitat i la vida afectiva estan vinculades a una conducta social. De fet el tema que es tracta és la regulació dels sentiments i la raó en el context sociocultural, centrant-se en els segles XVII- XIX. El desenvolupament de les passions i afectes, la influència del clima, l'entorn o bé els costums d'un grup i la seva incidència en la conducta. S'observen aquests aspectes per mitjà de sis treballs sobre els següents assumptes: Carolina BLUTRACH aprofundeix en l'anàlisi de l'obra del III comte de Fernán Núñez. De fet els aristòcrates del s. XVII estaven educats per contenir els seus impulsos i havien rebut un aprenentatge per assolir-ho, tot i que cada persona assimilava a la seva manera el model i les seves emocions estaven supeditades a un càlcul estratègic. Aprofundeix en els usos i passions que caracteritzaven aquestes relacions. Mónica BOLUFER revisa la diconomia "civilització"- "barbàrie" d'acord amb el concepte que els viatgers europeus en tenien. Se centra en les explicacions fetes pels espanyols (Fernán Núñez, Ponz, Ureña y Moratín) sobre Gran Bretanya. Els pobles de fora d'Europa eren considerats no civilitzats i els relators comentaven les diferències entre la seva civilització i l'anglesa des d'un punt de vista il·lustrat. Juan GOMIS se situa en la cultura de la etapa il·lustrada per comentar les diferències entre la cultura d'elit i la cultura popular. De fet la segona es basava en les pulsions i les dificultats per contenir-les. Es refereix a la *literatura de cordel* (els hàbits, la manera de vestir, els gestos, i la manera de comportar-se en l'amor) com signes d'identitat de classe i que eren emprats per les elits com una manera de gratificació i lluita contra les normes de la civilització del s. XVIII. L'autor contrasta els plantejaments de Norbert Elias sobre el procés de civilització i els de Peter Burke i Robert Muchembled sobre la reforma de la cultura popular. Maria TAUSIET aprofundeix en els contagis emocionals i la manera de portar-se a terme centrant-se en els anomenats "energúmenos de Tosos" (1813-1814). Remet a la Guerra de la Independència i a un cas de possessió demoníaca col·lectiva a l'Aragó per l'acció d'una bruixa, que ens ajuda a apropar-nos a la construcció i transmissió social de les conductes i a la seva projecció històrica. Es generaren conductes violentes entre els possessos i l'església. Gloria ESPIGADO analitza el període del Sexenni Revolucionari, l'actitud política de la dona i les reaccions sarcàstiques contra la participació femenina a la política, separant la societat civil de la política i distingint els sexes per la seva diferent sensibilitat. La política era per a homes ja que calia desenvolupar la oratòria a les Corts i a la premsa, també en el cas de les solucions de política liberal. La sensibilitat femenina era més delicada, de totes maneres algunes dones també volien assolir la ciutadania. S'observen dues actituds

contràries, la voluntat d'emancipació i la de participació política i la seva orientació oposada.

IHE
(Secretaria de la revista)

Traducción de la reseña anterior:

Dossier que sigue la línea de la historia de las emociones y que por lo tanto muestra la trayectoria histórica del desarrollo emocional y la regulación de las emociones. La emotividad y la vida afectiva están vinculadas a una conducta social. De hecho el tema que se trata es como los sentimientos y la razón se regulan en el contexto sociocultural, centrándose en los siglos XVII-XIX. El clima, el entorno o bien las costumbres de un grupo incidían en la conducta y se observa como se desarrollaban los afectos y pasiones. Se observan estos aspectos mediante seis trabajos sobre los siguientes temas: Carolina BLUTRACH profundiza en el análisis de la obra del III conde de Fernán Núñez. Los aristócratas del s. XVII estaban educados para contener sus impulsos debido al aprendizaje que habían recibido, a pesar de que cada persona asimilaba a su modo el modelo y sus emociones se hallaban supeditadas a un cálculo estratégico. Profundiza en los usos y pasiones que caracterizaban estas relaciones. Mónica BOLUFER revisa la dicotomía “civilización”- “barbàrie” de acuerdo con el concepto que los viajeros europeos tenían. Se centra en las explicaciones hechas por los españoles (Fernán Núñez, Ponz, Ureña y Moratín) sobre Gran Bretaña. Los pueblos de fuera de Europa eran considerados incivilizados y los relatores comentaban las diferencias entre su civilización y la inglesa desde un punto de vista ilustrado. Juan GOMIS se sitúa en la cultura de la etapa ilustrada para comentar las diferencias entre la cultura de élite y la cultura popular. De hecho la segunda se basaba en las pulsiones y las dificultades para contenerlas. Se refiere a la *literatura de cordel* (los hábitos, la manera de vestir, los gestos, y la manera de comportarse en el amor) como signos de identidad de clase y que eran empleados por las élites como una manera de gratificación y lucha contra las normas de la civilización del s. XVIII. El autor contrasta los planteamientos de Norbert Elias sobre el proceso de civilización y las de Peter Burke y Robert Muchembled sobre la reforma de la cultura popular. María TAUSIET profundiza en los contagios emocionales y la manera de llevarse a cabo centrándose en los llamados “energúmenos de Tosos” (1813-1814). Remite a la Guerra de la Independencia y a un caso de posesión demoníaca colectiva en Aragón por la acción de una bruja, que nos aproxima a la construcción y transmisión social de las conductas y a su proyección histórica. Se generaron conductas violentas entre los posesos y la iglesia. Gloria ESPIGADO analiza

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (març 2017)

el periodo del Sexenio Revolucionario, la actitud política de la mujer y las reacciones sarcásticas contra la participación femenina en la política, separando la sociedad civil de la política y distinguiendo los sexos por su diferente sensibilidad. La política era para los hombres ya que se necesitaba desarrollar la oratoria en las Cortes y en la prensa, también en el caso de las soluciones de política liberal. La sensibilidad femenina era más delicada, de todos modos algunas mujeres también querían alcanzar la ciudadanía. Se observan dos actitudes contrarias, la voluntad de emancipación y la de participación política y su orientación opuesta.

IHE
(Secretaria de la revista)